

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodică
(încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiunii)

împotriva deciziei din 27 mai 2025 a Curții de Apel Nord

(Dosarul nr. 2ra-683/25

NR. PIGD 2-21124185-01-2ra-06102025)

Recurs admis. În materia traficului de persoane, lipsa unor raporturi juridice formalizate sau a cadrului legal intern nu poate fi imputată victimei, iar instanța este obligată să valorifice realitatea exploatării și să asigure un remediu efectiv, concret și echitabil.

Judecătoria Soroca, sediul Florești (jud. A. Zadorojniuc)
Curtea de Apel Centru (jud. E. Grumeza, N. Costaș, I. Parii)

20 mai 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Melnic Ion, reprezentat de avocatul Berladean Lilia,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Munteanu, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 august 2021, Melnic Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica, solicitând încasarea, în mod solidar, din contul părților, a sumei de 4000 euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea prezentei cauze.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că 2 decembrie 2019 de către Judecătoria Soroca, sediul Florești a fost pronunțată sentința nr. 1-84/16 prin care s-a recunoscut Ivaniuc Rodica vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, numindu-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea legală de organizarea angajării persoanelor în câmpul muncii în țară și în străinătate, precum și funcții de control și administrare a muncii pe un termen de 4 ani. La fel, s-a recunoscut Vacarciuc Oleg vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la 165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, numindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea legală de organizarea angajării persoanelor în câmpul muncii în țară și în străinătate, precum și funcții de control și administrare a muncii pe un termen de 4 ani.

3. A reținut că potrivit sentinței de condamnare, examinând chestiunea acțiunii civile, instanța de judecată a constatat că părțile au înaintat acțiuni civile doar în faza de urmărire penală. În cadrul ședinței de judecată, părțile civile au declarat că au pretenții de ordin material față de inculpați, însă nu au concretizat cuantumul acestora, făcând referire generică la diferența dintre sumele primite și cele care urmau a fi primite, raportate la cursul valutar din perioada respectivă, invocând totodată prevederile art. 221 din Codul de procedură penală.

4. În aceste condiții, instanța de judecată a reținut că părțile civile nu au înaintat acțiuni civile în formă scrisă, în modul prevăzut de art. 221 Cod de procedură penală, motiv pentru care nu s-a pronunțat asupra acestora, explicând părților vătămate dreptul de a-și valorifica pretențiile în ordine civilă generală.

5. A mai invocat că în anul 2014, Melnic Ion, împreună cu alte persoane, aflându-se pe teritoriul regiunii Sankt Petersburg, Federația Rusă, au fost supuși de către Ivaniuc

Rodica și Vacarciuc Oleg la muncă forțată în domeniul construcțiilor, în perioada ianuarie – aprilie 2014, fiindu-le reținute pașapoartele, iar pentru munca prestată nu au fost remunerați. Prin ordonanța organului de urmărire penală din 24 iulie 2015, Melnic Ion a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă.

6. Prin referința depusă la 24 mai 2022, Ivaniuc Rodica și Vacarciuc Oleg, reprezentați de avocatul Brăteanu Veaceslav au solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodicăi cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat în mod solidar de la Ivaniuc Rodica Ion și Vacarciuc Oleg Nichifor în beneficiul lui Melnic Ion prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 4000 Euro, convertită în valută națională conform cursului BNM la data executării. S-a încasat în mod solidar de la Ivaniuc Rodica Ion și Vacarciuc Oleg Nichifor în beneficiul lui Melnic Ion prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de 20 000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 3000 lei. S-a încasat în mod solidar de la Ivaniuc Rodica Ion și Vacarciuc Oleg Nichifor în beneficiul statului taxa de stat de la achitarea căreia reclamantul a fost scutit prin Lege, în sumă de 2879,89 lei. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

8. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, din analiza ansamblului probelor administrate în cauză, inclusiv declarațiile părților, depozițiile martorilor audiați în ședința de judecată, precum și înscrisurile anexate la materialele dosarului, rezultă că Melnic Ion a fost recunoscut în calitate de parte vătămată într-o cauză penală finalizată prin sentința din 2 decembrie 2019, prin care Ivaniuc Rodica și Vacarciuc Oleg au fost condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, circumstanțe ce confirmă existența unei fapte ilicite generatoare de prejudicii .

9. Instanța a mai reținut că, deși în cadrul procesului penal acțiunea civilă nu a fost examinată pe fond din cauza neformulării acesteia în scris, Melnic Ion este în drept să valorifice pretențiile sale pe cale separată în procedură civilă, în temeiul normelor dreptului comun privind răspunderea delictuală. Totodată, coroborând probele administrate, instanța a constatat că Melnic Ion a fost supus exploatării prin muncă forțată în perioada anului 2014 pe teritoriul Federației Ruse, fiind lipsit de remunerarea muncii prestate și de libertatea de a dispune de actele sale de identitate, fapt ce a generat un prejudiciu material și moral susceptibil de reparare.

10. Prin urmare, instanța de fond a conchis că sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, respectiv existența faptei ilicite, a prejudiciului, a legăturii de cauzalitate și a vinovăției Ivaniuc Rodicăi și lui Vacarciuc Oleg, însă, ținând cont de principiul echității și

de probe administrate privind întinderea prejudiciului, a apreciat necesar de a admite acțiunea doar în parte.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 aprilie 2024, avocatul Brăteanu Veaceslav, acționând în interesele Ivaniuc Rodică și lui Vacarciuc Oleg a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

12. În motivarea cererii de apel, a indicat că instanța de fond a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 4000 euro, reținând în mod eronat că Melnic Ion ar fi prestat muncă pe o durată de aproximativ 3 luni în beneficiul acestora. Totodată, instanța de fond a reținut un salariu lunar de 1500 euro, fără ca acest aspect să fie probat prin mijloace de probă pertinente și concludente de către Melnic Ion.

13. În acest sens, a subliniat că, potrivit sentinței de condamnare, nu s-a constatat existența unui raport juridic de muncă între aceștia și intimat, fiind evident, că Melnic Ion s-ar fi angajat în câmpul muncii la o altă persoană din Federația Rusă, motiv pentru care eventualele pretenții urmau a fi înaintate față de acel angajator. Totodată, din declarațiile lui Ivaniuc Rodica și ale martorilor audiați, rezultă că aceasta s-a deplasat la Ivanciuc Vera exclusiv în scopul obținerii unor consultații juridice, iar nu pentru identificarea unor persoane în vederea exploatării prin muncă.

14. De asemenea, a invocat că Melnic Ion s-a deplasat în Federația Rusă în mod benevol, utilizând transport public și respectând procedurile legale de trecere a frontierei.

15. În concluzie, a susținut că la dosar nu există probe care să confirme existența unui raport de muncă între Melnic Ion și apelanți, nici cuantumul salariului pretins a fi fost convenit și neîncasat, precum și că nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, în special sub aspectul existenței legăturii de cauzalitate dintre faptele imputate și prejudiciul pretins, inclusiv în ceea ce privește suma de 20 000 lei acordată cu titlu de prejudiciu moral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin decizia din 27 mai 2025, Curtea de Apel Nord a admis apelul declarat de Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica, a casat parțial hotărârea Judecătoria Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea ce ține de încasarea prejudiciului material, și, în această parte, a emis o nouă hotărâre, după cum urmează: Se respinge cererea de chemare în judecată formulată de Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica privind încasarea

prejudiciului material cauzat prin infracțiune. În rest, dispozițiile hotărârii instanței de fond au fost menținute.

17. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că hotărârea primei instanțe este afectată de erori în stabilirea circumstanțelor de fapt și în aplicarea normelor de drept material, în special sub aspectul acordării prejudiciului material, întrucât instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele relevante cauzei și a admis această pretenție în lipsa unor probe veridice și suficiente care să confirme întinderea prejudiciului pretins.

18. În acest sens, instanța de apel a subliniat că, deși prin sentința penală definitivă s-a stabilit vinovăția pârâților și existența unei fapte ilicite, efectul autorității de lucru judecat nu se extinde automat asupra cuantumului prejudiciului material, acesta urmând a fi dovedit distinct în cadrul procesului civil. Or, stabilirea unei sume concrete cu titlu de despăgubire presupune administrarea unor probe certe privind existența și întinderea prejudiciului, iar nu simple afirmații ale reclamantului.

19. Colegiul civil a reținut că instanța de fond a acordat suma de 4000 euro, pornind de la presupunerea existenței unui salariu lunar de 1500 euro pentru o perioadă de 3 luni, însă aceste elemente nu au fost confirmate prin probe pertinente și concludente în dosar. Astfel, nu a fost demonstrată existența unui raport juridic de muncă între reclamant și pârâți, nici cuantumul concret al remunerației pretinse și nici caracterul cert al prejudiciului invocat.

20. Totodată, instanța de apel a reiterat că, pentru angajarea răspunderii civile delictuale, este necesară întrunirea cumulativă a elementelor acesteia – prejudiciul, fapta ilicită, legătura de cauzalitate și vinovăția – iar prejudiciul trebuie să fie real, cert și determinabil. În lipsa unor probe care să ateste în mod obiectiv întinderea prejudiciului material, nu poate fi angajată răspunderea patrimonială în cuantumul stabilit de prima instanță.

21. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că soluția de admitere a pretenției privind prejudiciul material este neîntemeiată, motiv pentru care a dispus casarea parțială a hotărârii în această parte și respingerea cererii de chemare în judecată privind încasarea sumei de 4000 euro. În rest, în lipsa unor motive de nelegalitate, dispozițiile referitoare la prejudiciul moral și cheltuielile de judecată au fost menținute.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. La 22 septembrie 2025, Melnic Ion, reprezentat de avocatul Berladean Lilia, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Nord din 27 mai 2025, solicitând casarea acesteia în partea în care a fost casată parțial hotărârea Judecătoria Sorocea, sediul Florești din 3 aprilie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodicăi privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și a cheltuielilor de judecată, cu menținerea hotărârii primei instanțe în această parte.

23. În esență, prin cererea de recurs, cu reiterarea argumentelor expuse anterior cererea de chemare în judecată, a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, considerând că aceasta a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat vădit

nerezonabil probele, fiind incidente temeiurile de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă.

24. A evidențiat că instanța de apel a interpretat eronat efectele autorității de lucru judecat, întrucât sentința penală stabilește nu doar vinovăția lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodicăi, dar și circumstanțele esențiale privind prejudiciul cauzat, inclusiv promisiunea de remunerare a muncii în cuantum de 1500 euro lunar.

25. Astfel, instanța de apel în mod nejustificat a considerat că prejudiciul material nu a fost dovedit, ignorând probele administrate în cauză, inclusiv declarațiile martorului Ivanciuc Vera, care a confirmat nivelul remunerației convenite.

26. Totodată, a invocat încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, menționând că instanța de apel nu a analizat în mod efectiv argumentele și probele prezentate, nu a calificat corect raportul juridic dintre părți și nu a oferit o motivare completă și convingătoare a soluției adoptate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 429 din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

28. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

29. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d) - f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

30. Art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: f) să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.”

31. Art. 9 alin. (2) lit. f) din Codul civil:

„Drepturile și obligațiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.”

32. Art. 19 alin. (1) - (3) și (5) din Codul civil:

„(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

(2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

(5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.”

33. Art. 20 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârșită cu vinovăție sub forma intenției sau imprudenței.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări.”

34. Art. 21 din Codul civil:

„Drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.”

35. Art. 1998 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„(1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

(2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.”

36. Art. 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.”

37. Art. 2037 din Codul civil:

„(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

38. Art. 123 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.”

39. Art. 219 alin (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală:

„(1) Acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

(2) Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

(4) La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, gravitatea și persistența suferințelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.”

40. Art. 165 din Codul penal:

„(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, al practicării cerșetoriei, al însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale, al folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice, al exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei, al folosirii în conflicte armate ori în activități criminale, al prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane, precum și al folosirii femeii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere, săvârșită prin: a) aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării violenței; b) răpire; c) sustragerea, tănuirea, degradarea sau distrugerea documentelor; d) ținerea în servitute, în scopul întoarcerii unei datorii; e) amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei sau altor persoane fizice sau juridice; f) înșelăciune; g) abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare ori primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra altei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un

termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite: a) de către o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin.(1); b) asupra a două sau mai multor persoane; c) asupra unei femei gravide; d) de două sau mai multe persoane; e) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional; f) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei; g) cu deosebită cruzime pentru a asigura subordonarea persoanei ori prin folosirea violului, dependenței fizice, a armei, se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2): a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală; a¹) însoțite de contaminarea cu o boală venerică sau cu maladia SIDA; b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a persoanei, cu decesul ori sinuciderea acesteia, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima traficului de ființe umane este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

41. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, completul de judecată menționează că Curtea de Apel Nord a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 27 mai 2025 (*f.d. 164*). Decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată participanților la proces la 2 septembrie 2025 (*f.d. 171*).

42. În aceste condiții, recursul declarat de Melnic Ion, reprezentat de avocatul Berladean Lilia, la 18 septembrie 2025, se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

43. Examinând motivele invocate în cererea de recurs în raport cu actele și lucrările dosarului, precum și prin prisma dispozițiilor legale incidente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, întrucât soluția instanței de apel se abate de la practica judiciară constantă a Curții Supreme de Justiție asupra chestiunilor de drept relevante cauzei, fiind necesară intervenția instanței supreme pentru asigurarea aplicării uniforme și previzibile a legii, în sensul art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

44. Completul relevă că rolul Curții Supreme de Justiție constă inclusiv în consolidarea unei jurisprudențe unitare, or, aplicarea divergentă a aceluiași norme juridice în cauze similare afectează principiul securității raporturilor juridice și încrederea justițiabililor în actul de justiție.

45. Totodată, soluția instanței de apel contravine și standardelor dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit cărora instanțele naționale au obligația de a asigura o interpretare coerentă și previzibilă a legii, evitând divergențele profunde și persistente de practică judiciară, incompatibile cu garanțiile prevăzute de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

46. Prin urmare, Completul de judecată concluzionează că admiterea recursului este necesară atât pentru restabilirea legalității în cauza concretă, cât și pentru consolidarea practicii judiciare uniforme și menținerea conformității acesteia cu standardele Curții Europene a Drepturilor Omului.

47. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că răspunderea civilă delictuală în materia traficului de persoane dobândește o configurație juridică particulară, determinată de intersecția dintre dreptul civil și protecția drepturilor fundamentale ale omului, în special a demnității, libertății individuale și integrității psihice.

48. În această materie, funcția reparatorie a răspunderii civile nu poate fi concepută în sens restrâns, patrimonial, ci trebuie înțeleasă ca un mecanism juridic complex, destinat să asigure nu doar compensarea unei pierderi economice, ci și restabilirea echilibrului profund afectat prin supunerea victimei unui raport de exploatare.

49. Astfel, specificul infracțiunii de trafic de persoane constă tocmai în suprimarea autonomiei de voință a victimei și în captarea beneficiului economic al muncii sau serviciilor acesteia în afara oricărui cadru juridic licit, ceea ce face ca exigențele probatorii clasice, întemeiate pe existența unor raporturi juridice formalizate, să fie inaplicabile sau profund inadecvate.

50. Din această perspectivă, doctrina și practica judiciară converg în a recunoaște că, în asemenea cauze, prejudiciul material trebuie analizat nu prin raportare la existența unui titlu juridic formal, ci prin prisma realității economice a exploatării, respectiv a beneficiului obținut de autor și a pierderii suferite de victimă.

51. Prin urmare, evaluarea prejudiciului nu poate fi supusă unui standard de certitudine absolută, fiind suficientă stabilirea existenței unei pierderi patrimoniale reale, urmată de determinarea acesteia printr-o estimare rezonabilă, întemeiată pe criteriul echității și pe circumstanțele concrete ale cauzei.

52. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție costată că o abordare contrară, întemeiată pe exigențe probatorii excesive, ar conduce inevitabil la imposibilitatea acordării despăgubirilor în majoritatea cauzelor de acest tip, transformând dreptul la repararea prejudiciului într-unul pur formal și lipsit de eficiență practică.

53. Totodată, Completul de judecată reține că, în materia traficului de persoane, despăgubirea civilă îndeplinește și o funcție de restabilire a echității sociale, în sensul înlăturării avantajului patrimonial obținut prin exploatare și al descurajării perpetuării unor astfel de practici.

54. În acest context, negarea valorii economice a muncii prestate de victimă, pe motivul inexistenței unor raporturi juridice formalizate, echivalează cu validarea indirectă a mecanismului infracțional, care se bazează tocmai pe absența acestor formalități.

55. Astfel, instanța este vizată să adopte o abordare materială și substanțială a raportului juridic dedus judecății, orientată spre realitatea faptică și economică a exploatării, iar nu spre aparențele juridice create de lipsa documentelor.

56. În acest sens, Curtea reține că efectivitatea protecției juridice în această materie presupune ca dreptul la despăgubire să fie unul real, concret și accesibil, iar nu unul teoretic sau iluzoriu, ceea ce impune interpretarea și aplicarea normelor de drept civil în conformitate cu exigențele protecției drepturilor fundamentale și cu standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

57. În speță, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 2 decembrie 2019 Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, infracțiune ce constă în recrutarea, transportarea și exploatarea unei persoane prin muncă forțată, cu utilizarea situației de vulnerabilitate și prin limitarea libertății de voință a acesteia.

58. Astfel, s-a constatat că Melnic Ion, în perioada ianuarie – aprilie 2014, aflându-se pe teritoriul Federației Ruse, a fost supus unui regim de exploatare prin muncă în domeniul construcțiilor, fiindu-i reținute actele de identitate și fiind lipsit de orice remunerare pentru munca prestată, în condițiile în care nu dispunea de libertatea reală de a înceta activitatea sau de a-și valorifica forța de muncă în mod independent .

59. În aceste condiții, existența faptei ilicite, vinovăția lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica și caracterul exploatator al raportului dintre aceștia și Melnic Ion sunt stabilite cu autoritate de lucru judecat, instanța civilă fiind ținută să pornească de la aceste constatări și să examineze exclusiv întinderea și modalitatea de reparare a prejudiciului.

60. Mai mult, Completul de judecată reține că din constatările sentinței Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 2 decembrie 2019, rămasă irevocabilă după pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 2 decembrie 2020, care are valoare lucrului judecat, rezultă că Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica au promis lui Melnic Ion o remunerație în mărime de 1500 euro lunar. Prin urmare, prima instanța corect a ținut cont de circumstanțele stabilite prin sentință la determinarea mărimii prejudiciului.

61. Astfel, instanța penală a reținut expres că părțile vătămate, inclusiv Melnic Ion, au invocat pretenții materiale față de Ivaniuc Rodica și Vacarciuc Oleg, arătând că acestea derivă din diferența dintre sumele de bani promise și cele efectiv primite pentru munca prestată în Federația Rusă, fiind stabilit că remunerația convenită pentru activitatea prestată în domeniul construcțiilor urma să constituie aproximativ 1500 euro lunar.

62. Prin urmare, hotărârea penală irevocabilă nu infirmă existența prejudiciului material, ci, dimpotrivă, confirmă existența unei munci prestate și neremunerate, precum și existența unei remunerații promise, care urma a fi achitată victimelor exploatării prin muncă.

63. Instanța de fond, analizând ansamblul probelor administrate, a constatat că Melnic Ion a fost lipsit de contraprestația bănească aferentă muncii prestate, stabilind prejudiciul material în sumă de 4000 euro și prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei, soluție care reflectă o apreciere globală și echitabilă a circumstanțelor cauzei.

64. Totodată, instanța de apel, deși a menținut soluția în partea prejudiciului moral, a casat hotărârea în ceea ce privește prejudiciul material, reținând, în esență, că acesta nu ar fi fost dovedit prin probe certe, în lipsa unui raport juridic de muncă și a unor dovezi concludente privind cuantumul remunerației pretinse.

65. Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție reține că o asemenea abordare nu poate fi menținută, întrucât această poziție ignoră atât natura juridică a raportului dedus judecării, cât și exigențele specifice protecției victimelor traficului de persoane, consacrate atât în dreptul intern, cât și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

66. Curtea reține că pretențiile invocate de Melnic Ion nu își au izvorul într-un raport contractual sau de muncă, ci într-o faptă ilicită de o gravitate deosebită, constând în exploatarea persoanei prin muncă forțată.

67. Prin urmare, analiza prejudiciului nu poate fi raportată la existența unui raport juridic formal, ci la efectele patrimoniale ale faptei ilicite asupra victimei.

68. În acest context, completul de judecată consideră relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de trafic de persoane, în special cauza Krachunova împotriva Bulgariei, în care s-a statuat că protecția oferită victimelor traficului nu se limitează la sancționarea penală a autorilor, ci implică obligația statului de a asigura mecanisme efective prin care victimele să poată obține despăgubiri pentru prejudiciile suferite, inclusiv pentru câștigurile de care au fost lipsite în urma exploatării.

69. În aceeași logică, Curtea Europeană a subliniat că dreptul la despăgubire trebuie să fie unul practic și efectiv, iar nu teoretic și iluzoriu, ceea ce presupune că normele interne nu pot fi interpretate într-o manieră care face excesiv de dificilă sau imposibilă acordarea despăgubirilor pentru victimele traficului de persoane.

70. Astfel, soluția instanței de apel, care condiționează acordarea prejudiciului material de existența unor dovezi tipice unui raport de muncă licit, echivalează, în realitate, cu negarea posibilității efective a victimei de a obține repararea prejudiciului, întrucât tocmai natura clandestină și coercitivă a exploatării exclude existența unor asemenea probe.

71. Completul de judecată reține că, în cauzele de trafic de persoane, victima se află într-o poziție de vulnerabilitate structurală, fiind lipsită de posibilitatea de a negocia condițiile muncii, de a-și păstra actele de identitate, de a dispune de veniturile obținute sau de a crea evidențe documentare ale activității sale.

72. Prin urmare, lipsa unor înscrisuri nu poate fi utilizată împotriva acesteia, ci trebuie interpretată ca o consecință directă a conduitei ilicite a autorilor.

73. În ceea ce privește declarațiile martorului referitoare la cuantumul remunerației, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază necesar a le analiza în mod particularizat, în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei și cu ansamblul probelor administrate.

74. Din materialele dosarului rezultă că, în cadrul examinării cauzei, martorul audiat a indicat că pentru activitatea prestată în domeniul construcțiilor pe teritoriul Federației Ruse, remunerația obișnuită era de aproximativ 1500 euro lunar, sumă invocată și în argumentarea instanței de fond și contestată de Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica în apel.

75. Această declarație urmează a fi analizată în corelație cu faptul stabilit definitiv prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Florești din 2 decembrie 2019, și anume că Melnic Ion a prestat muncă în perioada ianuarie – aprilie 2014, fără a primi vreo remunerație pentru activitatea desfășurată.

76. Completul de judecată reține că, raportat la perioada de exploatare de aproximativ 3 luni, declarația martorului privind un salariu de circa 1500 euro/lună conduce, la o valoare totală de aproximativ 4500 euro.

77. În acest context, instanța de fond a stabilit prejudiciul material la suma de 4000 euro, ceea ce denotă o abordare prudentă și echilibrată, inferioară chiar nivelului rezultat din declarațiile martorului, evitând astfel orice risc de supraevaluare.

78. Prin urmare, Curtea constată că declarațiile martorului nu au fost utilizate de prima instanță ca un temei exclusiv și rigid de calcul, ci ca un reper orientativ, integrat într-o apreciere globală a circumstanțelor cauzei. Instanța de fond nu a preluat mecanic suma indicată, ci a efectuat o ajustare rezonabilă, ținând cont de caracterul aproximativ al acestor declarații, de lipsa unor dovezi directe și de necesitatea unei evaluări echitabile.

79. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că aceste declarații urmează a fi analizate în contextul specific al infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, unde exploatarea prin muncă forțată presupune, în mod inerent, absența unor evidențe contabile, contracte sau alte documente justificative.

80. Astfel, faptul că martorul nu a putut indica exactitatea absolută a sumei sau că nu există înscrisuri confirmative nu diminuează relevanța probatorie a declarației, întrucât tocmai natura ilicită a raportului explică inexistența unor asemenea documente.

81. Aceasta, coroborată cu durata exploatării și cu lipsa totală a remunerării, permite instanței să contureze o imagine suficient de clară asupra întinderii prejudiciului.

82. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că declarațiile martorului au o valoare probatorie indirectă, dar relevantă, întrucât confirmă existența unei valori economice a muncii prestate, oferă un reper concret privind nivelul remunerației practice, precum și susțin, în mod logic, concluzia că Melnic Ion a fost lipsit de un beneficiu patrimonial determinabil.

83. În acest sens, Completul de judecată concluzionează că declarațiile martorului privind suma de aproximativ 1500 euro lunar, coroborate cu perioada de exploatare de 3 luni (ianuarie – aprilie 2014) și cu lipsa totală a remunerării, justifică pe deplin concluzia instanței de fond privind existența unui prejudiciu material în cuantum de 4000 euro, această sumă fiind una rezonabilă, echitabilă și adecvată circumstanțelor concrete ale cauzei.

84. Or, în speță, s-a stabilit cu certitudine că Melnic Ion a prestat muncă în beneficiul lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodica, că această muncă a fost exploatată de aceștia și că reclamantul nu a fost remunerat.

85. Aceste elemente sunt suficiente pentru a fundamenta existența unui prejudiciu material, chiar dacă întinderea exactă a acestuia nu poate fi determinată cu precizie aritmetică.

86. Completul de judecată conchide că certitudinea prejudiciului nu trebuie confundată cu exactitatea sa matematică. Este suficient ca instanța să constate, pe baza probelor administrate, că victima a suferit o pierdere patrimonială reală și să procedeze la evaluarea acesteia printr-o estimare rezonabilă, întemeiată pe criteriul echității și pe circumstanțele concrete ale cauzei.

87. În acest sens, instanța de fond a realizat o apreciere corectă a probelor, ținând cont de durata exploatării, natura activității prestate și declarațiile privind nivelul remunerației promise, stabilind prejudiciul material la suma de 4000 euro, sumă care nu apare ca fiind arbitrară, ci rezultatul unei evaluări prudente și echilibrate.

88. Pe când, instanța de apel, dimpotrivă, a adoptat o abordare excesiv formalistă, examinând probele în mod izolat și refuzând să le coroboreze într-o viziune de ansamblu, ceea ce a condus la o concluzie eronată privind inexistența prejudiciului material.

89. Curtea mai reține că refuzul acordării prejudiciului material în asemenea cauze ar avea ca efect menținerea avantajului patrimonial obținut de autorii infracțiunii prin exploatarea victimei, ceea ce contravine atât funcției reparatorii a răspunderii civile, cât și exigențelor de justiție materială.

90. În același timp, acordarea prejudiciului material nu transformă raportul infracțional într-un raport juridic de muncă și nu legitimează activitatea desfășurată în condiții de exploatare, ci reprezintă exclusiv o consecință a răspunderii civile delictuale, având ca scop restabilirea patrimoniului victimei. Prin urmare, încasarea despăgubirii nu schimbă natura raporturilor juridice dintre autor și victimă.

91. În ceea ce privește prejudiciul moral, Curtea reține că acesta decurge în mod inerent din însăși natura infracțiunii de trafic de persoane. Exploatarea prin muncă forțată, lipsirea de libertate, reținerea actelor de identitate și absența remunerației constituie, prin ele însele, circumstanțe generatoare de suferință psihică, umilință și degradare, fiind suficient stabilite prin hotărârea penală.

92. În consecință, soluția instanței de fond de a acorda prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei apare ca fiind proporțională cu gravitatea atingerii aduse drepturilor reclamantului și nu necesită intervenția instanței de recurs.

93. În lumina celor expuse, completul de judecată constată că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept incidente raporturilor juridice litigioase, pronunțând o soluție contrară practicii judiciare consolidate a Curții Supreme de Justiție și standardelor dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, motiv pentru care decizia contestată nu poate fi menținută.

94. În consecință, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024.

95. În temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție admite recursul declarat de Melnic Ion, reprezentat de avocatul Berladean Lilia, casează decizia Curții de Apel Nord din 27 mai 2025 și menține hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024 prin care s-a admis parțiar acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și

Ivaniuc Rodicăi cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

96. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Melnic Ion, reprezentat de avocatul Berladean Lilia.

Casează decizia Curții de Apel Nord din 27 mai 2025 în cauza civilă Melnic Ion împotriva lui Vacarciuc Oleg și Ivaniuc Rodicăi cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată și menține hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 3 aprilie 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător	/semnătură/	Stela Procopciuc
Judecători	/semnătură/	Diana Stănilă
	/semnătură/	Ion Munteanu